

ბონდო კეშელავა

სათოქო ფიქსი

გამომცემლობა
„ლიტერატურა და ხელოვნება“
19 თბილისი 64

მკითხველი ყოველთვის დაინტერესებულია ადამიანთა პირდაპირი და სწორი დამოკიდებულებით ჩვენი საზოგადოების აქტუალური პრობლემებისადმი, მათი შინაარსიანი ცხოვრებით, - ყოველდღიური მისწრაფებებით, შრომითა და ლირიზმით. ამ კრებულში სწორედ ასეთ საინტერესო საკითხებზე მოგვეითხრობს ბონდო კეშელაეას ლექსების უმთავრესი ნაწილი. ეს ლექსები ავტორის მიერ ბოლო წლებშია დაწერილი და წიგნში პირველად იბეჭდება.

ღირსეული ხარ და გაანათე

ო, როგორ მინდა შენ გაანათო,
საქვეყნოდ გახდე ისე ცნობილი,
გეტრფოდეს ხალხი, არ იყო მარტო,
განდგომილობის ფიქრს მინდობილი.

შენ ეგ სინაზე თუ სიტყვა წრფელი,
ღროზე სიშმაგე თუ გაფიცება
გიხდება, მხიბლავს ეს ყველაფერი,
გისმენ, მახარებ და გული ცხრება.

მცირეს ჯერდები, არ ეტრფი ფარჩებს,
გძულს სულწასული, გძულს უკმარობა.
დასანანია ოთახში დარჩეს,
ასე ძვირფასი შენი ქალობა.

ქალს ის უხდება, ქალს ის ამშვენებს,
თუ ის მორცხვია, თუ ის ნაზია.
მარტო სიმორცხვე ვერ აგვაშენებს,
ის არც გვიზიდავს, არც ლამაზია.

შენ კარგად იცი ჩვენი წარსული,
როგორ იბრძოდნენ ჩვენი დედები,
ბევრი ლამაზი ქართლის ასულის
სისხლით ნაპოხი დგანან ქედები.

დასაგმობია, ცუდზე ცუდია,
განზე რომ დარჩე ცოდნის ამარა.
ზოგს წიგნი იპყრობს და არ უცდია
მისი სინათლის ხალხში გატანა.

გზა, გზა მონახე, დროა, ნუ კრთები,
შენებრ ქალების განსჯა გვწყურია.
ეგ ასაფრენად გაზრდილი ფრთები
გაშალე, ძირს ნუ დაგიწურია.

ღირსეული ხარ, მსურს გაანათო,
გახდე საქვეყნოდ ისე ცნობილი,
გეტრფოდეს ხალხი, არ იყო მარტო,
განდგომილობის ფიქრს მინდობილი-

მე და წისქვილი

მე ბავშვობიდან მიყვარს წისქვილი,
მიყვარს დოლაბის გურგური მალი,
მიყვარს მეჩხერი და ჩაჩეჩქვილი,
იატაკქვეშ რომ ჩუხჩუხებს წყალი.

მიყვარს წისქვილში, რომ დგანან ხორბლით
სავსე ტომრები მოსკენილ-მისკენილი,
წყალს რომ მაშხეფებს ტრიალი ბორბლის
და ცისკარს ფხიზლად ხვდება წისქვილი.

მახარებს როცა ოთხი თუ ხუთი
დოლაბი ერთად ბრუნავს და ბრუნავს,
სარეკელას არ უცდება წუთი
და მეწისქვილე არ აკლებს ზრუნვას.

ჩახედავს ხან ამ, ხან იმ ხვიშირას,
ხან შეამოწმებს დაფქულს თითებიით.
მერე დადგება უხმოდ წყლის პირას
და ღუღუნებენ ღარში ზვირთები.

მგზავრული

ერთფეროვნება მომწყინდა,
ვისურვე გასეირნება.
ვარჩიე, — საით სჯობია,
გულმა კოლხეთი ინება.

აქა ვარ, სადაც ყრმობისას
ფიქრით დატვირთულს მივლია-
წმინდად ვინახავ იმ ჯღღებს,
თუმც უკვე ჩაფერფლილია.

შავი ზღვის პირას ნაშენო,
ქალაქო, არა მთიანო,
რახან გზა შენსკენ ვარჩიე,
მინდა რომ გაგეხმიანო.

ვერ ვფიცავ, უნდა გამოვტყდე,
უცებ თქმას არ ვარ ჩვეული.
ჩანაფიქრებით აჭრელდა
ჩემი ცხოვრების რვეული.

და დღემდე ბუდეს ვერ გასცდნენ,
ჩაყუყულები მიცდიან.

ვერ შევძელ მათი აფრენა,
თუმც ფრთების შესხმა მიცდია.

და აი, შენც ვერ გაკადრე
მსუბუქ შაირით ქებანი.

მსურს დამშვიდებით ვიმღერო,
ნაგრძნობი, ნაოცნებარი.

თოვლი და ვაზი

თვეა თითქმის თოვს და ბარდნის,
ხან გვხიბლავს, ხან გვაბოროტებს,
აქ წვერი სჩანს ზეარში ხარდნის,
იქ კი აჩუქურთმებს ტოტებს.

ისევ თოვს და ისევ ბარდნის,
თოვს დავავლე. სწრაფად ხელი.
სანადიროდ გადავარდნილს
მკერდს მიხურებს, გული ცხელი.

მთის ქარბუქი მეხვევა გარს,
მსუსხავს, ოდნავ შემაციებს,
დათოვლილი ხეები ჰგავს
აყვავებულ აკაციებს.

ვერ გავმართე თოვლში მუხლი,
ტყეში შექრა არ ხერხდება.
აქ კი თოვლის ახალუხით
შემკობილი ნაძვი მხვდება.

თითქოს ასე ნაჩვევია,
ისე კარგად ჩაუცვამს, რომ
მას ვუცქირო მირჩევნია,
ვინემ ნადირს ჩავესაფრო.

უმალ გამკრა გარინდებამ,
ქრება ლხენა ჩემი წილი
და მე თვალწინ დამიდგება
ვაზი თოვლში ჩალეწილი.

ნაფერებ ვაზს მკერდზე აწევს
თოვლის მთა და მთაგრეხილი,
ლამაზ ლერწებს ველარ არწევს,
იქნებ ტირის გატეხილი.

ცა საცაა აცელქდება,
ჯანყს გადიურის გაზაფხული,
რტოზე კვირტი აფეთქდება
მგალობლების ჟრიამულით.

მივა ვაზთან მევენახე,
ლერწს წამოწევს განაბული.
სამამულეს რომ ვერ ნახავს,
ატკივდება ბეჩავს გული.

განა ერთხელ იგი მაშინ
შეკრთება და გაფითრდება?
როცა ჩამოივლის ზვარში
წყენას წყენა დაერთვება;

ვაზზე ფიქრით არასოდეს
ღამე თუ არ გითევია,
თუკი იმის სააღერსოდ
არ ამდგარხარ უთენია, —

ეხ, რა იცი რა მწარეა
მისი მწკრივის გამეჩხრება,
როცა ეხლიჩება ლერწი,
სამამულე რქაც არ რჩება...

საბრალო, დგას გადასხლული,
ტირის, ტირის ცრემლად დნება.
მის ირგვლივ სხვჯ ასი ხარობს,
ის მაინც არ გავიწყდება..

ცხადი გახდა თოვლის მტრობა,
ვერც ვერას. გზით გაიბრძოლებ;
მწარე ფიქრთა გასაქრობად
თოფი მძლავრად გავისროლე.

ეს წუთიერი არ არის ფიქრი.

დაგვეფლებია ჩვენ სიმორცხვე,
როგორც ბატონი,
ფიქრები ჩვენი
მეჩვენება ფრთებშერუჭული,
ეს, რა ხანია, რაც მე და შენ
ორნი, მარტონი
არ ვმსხდარვართ ერთად,
არ მსმენია შენი ჩურჩული.

მცირე ხნით მაინც
მოაბრუნა ის დრო, ის ხანა,
ო, ის დღეები,
შერკინება ტრფობის ქარებთან,
როცა მეგონა,
ნუგეშს მცემდა მთელი ქვეყანა,
შენთან შეხვედრის
სურვილი რომ ამაჩქარებდა.

გრძნობდი, რომ იყო
წმინდა ჩემი გულის ძახილი,

გჯეროდა, შენზე •
ოცნებით რომ ლამეს ვათევდი,
გამახარებდი,
ფერმკრთალი და წამწამდახრილი,
თვალს რომ მალული
გამოხედვით მომანათებდი.

შენი უმწიკვლო,
სათნო სახე მავსებდა ლხენით,
ხან კი უეცრად
ტუჩმოკუმულს შემაჩერებდა,
გატაცებული შეგცქეროდი,
ვტკბებოდი შენით,
ვით მოქანცული მოგზაური
მთის ჩანჩქერებთან.

შემდეგ რა მოხდა,
მოგონება- არ მინდა მისი,
მაგრამ ეგ მიკვირს,
შეხვედრა რად გვეუცხოვება.
იმ ლამაზ დღეებს
ასე უღვთოდ რად ფარავს ნისლი,
რად არის ასე მოწყობილი
ჩვენი ცხოვრება?

რად გვერიდება,
რად ვერ ვბედავთ ჩვენ გავლას ერთად,

მცირე ხნით მაინც ვიყოთ მშვიდად,
ორნი, მარტონი —
და ვისაუბრო მასთან,
ვისაც მე ვთვლიდი ღმერთად,
რად გახდა აგრე
ეგ სიმორცხვე ჩვენი ბატონი.

მე მწამდა ლექსი და მეწამება,
ლექსი განცდილი, აზრით ნათელი.
ვეძახი სიტყვის ჯვარცმას, წაშებას,
ლექსს თუ არ ახლავს თან ჟრუანტელი.

* * *

დამშვიდებული სული, დაწყნარებული გული
მენატრებოდა ჭაბუკს და მერთმეოდარული,
ის დრო წავიდა, ჩნდება გულის ახალი წყლული
და მენატრება ახლა ის ბობოქარი სული.

არ გასცე, არა, შენ ის სახელი,
რაც ჩემგან შენი მშვენივლით გქვია.
მგონი არ არის ეს დამძრახველი,
ეს სურვილი, სურვილი ღია.

ატარე ფრთხილად ის საიდუმლოდ
და მოუარე, როგორც სახსოვარს.
არსად, არასდროს არ გაუმზილო,
არც ცოლსათხოვს და არც გასათხოვარს.

მეგონა, მაგრამ არ დარჩა, არა,
ტრფიალი ჩვენი გაუმხელელი,
ყველაფერს თურმე გახდის აშკარას
ეს დალოცვილი წუთისოფელი.

სახელი მაინც ჩემგან რქმეული
დამალე შენში, გულით ატარე.
ის ისე მიყვარს, ვარ შეჩვეული,
არ მინდა იმით უხმონ პატარებს.

არ მინდა, ერქვას არა, სხვა ვინმეს,
შენს გარდა ქვეყნად მე ის სახელი.
როგორც არ მინდა, თუნდაც ოდესმე,
სხვამ მოგაკაროს ან ხმა, ან ხელი.

მე მიმღერე დღეს,
სთქვი, სიმღერა სთქვი.
დღეს არ მინდა მე
ხმა ვისმინო სხვის,
ხომ მიყურებ, რომ
შენ გისმენ და ვთრთი.

ნუ დამტოვებ, ნუ,
ხელს ნუ ახლებ კარს.
აქ იყავი აქ,
ამ ოთახში და
ყურს დავუგდებ მე
მაგ გიტარის ხმას.

სულს დავუთმობ მე
შენს მშვენიერ ხმას.
თვალს ვაკმარებ დღეს
შინ შემოჭრილ შუქს.
აქ იყავი აქ,
ნუ გააღებ კარს...

ის ყვავილებს ახარებს

ცის კიდურზე ჯერ მზის შუქი
მიფრქვეული არ იყო,
როცა ცირამ ციცქნა-ციცქნა
ყვავილების რგვა იწყო.

ფერი ფერებს შეუფერა,
მწკრივი მწკრივზე ახარა,
ზოგი აქეთ, ზოგი იქით
მიხარა და მოხარა.
ერთი კიდე დაუმშვენა
ამ ჩვენს ფართო გზა-შარას.

გადახედა ნაამაგარს
კათანდარს ასულმა.
მოთენთილებს მოჰკრა თვალი.
წყალი გადაასხურა.

ცის ტატნობი სალამომდე
ღრუბლიანი ერჩია,

მით რომ ჩია ჩითილები
ქკნობას გადაერჩინა.

მაგრამ ციდან მწემ სხივები
მიწას უხვად აყარა.
საცოდავად მოიღვენთნენ
ყვავილები ყარყარა.

უცებ ცირაც ჩაიკეცა,
ჩამოყარა მკლავები.
ვერ ქნა, ვეღარ მოაშორა
მოთენთილებს თვალები.

მხოლოდ ერთით მას ნუგეშს გვრის
ციცქნა-ციცქნა რგულები,
დილისთვის რომ ყურს აცქვეტენ
გულ-მკერდ დახატულები.

ღრუბლიანი ღღე.

მოდრუბლული ცა, დაღვრემილი მთა,
რით გავიხარო, ან რა უნდა ვთქვა.

გულმოსულმა ცას გავუქროლე ქვა,
ქვა ვერ მიწვდა ცას, მიწას დაეცა.

დარჩა ღრუბელი გაურღვეველი,
მე მზეს ვუცდი და მზის შუქს მოველი..

ვზივარ, ფიქრებით ვარ გაალული,
იქნებ გამოჩნდეს მზე დამალული.

გამახაროს მზემ, ამამღეროს მზემ,
კიაფობდეს მზე ჩალის ღეროზე.

მზე, მზე ფარავდეს მიწას, მთას, წყაროს,
ადამიანმა რომ გაიხაროს.

ამ სიწყნარეში

ამ სიწყნარეში მე ყოფნა მხიბლავს,
ამ სიჩუმით ვარ მე ბედნიერი.
აქ მითენდება მე ხშირად დილა
ნათელი, მშვიდი და მშვენიერი.

შენ კი ქალაქი არ დაგიტმია,
ვერა და ვერა, ველარ შორდები.
მრავალჯერ დაგცა, შემოგიტია,
მე გაგიხსენებ და მეცოდები.

ისევ, ისევ ისე დავრჩი,
როგორც ვიყავ უწინ.
დღე ილევა და არ ვიცი,
კენტია თუ ლუწი.

ეს ერთი თვე, ამ ერთი თვის
ცისკარი თუ ღამე.
ძილი რაა აღარ ვიცი,
დარდით მოვიშხამე.

თვალს მივლულავ, ისევ ვახელ.
თვლემის მეშინია.
სხვათაშორის ვიღებ ლუკმას,
მშია და არც მშია.

წიგნები და გაზეთები
შაგიდაზე ყრია.
მათ ახლოს არ ვეკარები,
ფიქრმა ამამღვრია.

ვაბოლებ და კვლავ ვაბოლებ
პაპიროსს თუ თუთუნს.
ყურს მივუგდებ ასში ერთხელ
ლურჯ მდინარის დუდუნს.

დაღვრემილს და ქანცმილეულს
ამოიბვრა მიმძიმს.
ფანჯარაში ვამჩნევ ნათლად
მაგ შენს .თვალთა ციმციმს.

არვის ნახვა აღარ მინდა,
არც რა მახალისებს.
ვგრძნობ მხოლოდ შენ ერთადერთი
მშველი ისევ ისე.

მაშინ პატარა იყავ,
როცა რომ გაგიცანი.
შემციცინებდი, როგორც
ვარდზე ნასხური ცვარი.

მე არ მეგონა, არა,
ტრფიალი გახდებოდი,
მაგრამ თანდათან თურმე
იგი ვით მახე მოდის.

და ჰა, გავები, ტყვე ვარ,
მიხსენი, მომეშველე.
ლექსი არ ამიცრემლო,
სათქმელი დამიმშვენე.

დედაქალაქის ერთ-ერთ უბანში

მეგობარ პოეტებს

„ღმერთო, ეს ბაღი ახლოა სულთან,
ეს ბაღი სულის ნათესავია“

ტ ე რ ე ნ ტ ი გ რ ა ნ ე ლ ი

არა ერთი, არა ორი,
აქ ხეები მრავალია.
დროზე მზე და დროზე თქორი
მათზე მართლაც ალალია.

ილტვის რტო,—სწვდეს მოძმის რტოებს,
შრიალებენ, ირხევიან.
ენაზება ტოლი ტოლებს,
ზოგს ტანს სურო მიხვევია.

პალმას მოსავს ძუაძუა,
შვენის მას ეს არჩევანი.
ვარდებსა და ყვავილთ შუა
სჩქეფს, ჩუხჩუხებს შადრევანი...

კუთხე-კუთხე ლურჯად შლილი
აქ ბუჩქებიც ჩარგულია
და რტოებზე მეტად ხშირი,
ჩიტთა აურზაურია.

საამოდ ჟღერს სადამო ჟამს
მათი ჟივ-ჟივ და ქუთქუთი...
აქ კი ერთი სკამიც არ დგას, —
კაცმა შეისვენოს წუთით.

შეისვენო და აანთო
შუქი გულში, რომ იხარო.
იყო მარტო, მარტოდმარტო,
სილამაზის შესვა წყარო.

ძმობისა და არა მტრობის
ფიქრი მიპყრობს ამ ხეებთან,
გაიელვა მარტოობის
მოტრფიალე სახეებმა...

...ზამთარია, ქარი არ ქრის,
მზე ციმციმებს, ყინვას ალხობს.
გულზე ხელებდაკრეფით ზის
ვიღაც ხეთა ახლო-მახლო.

გამიღიმა, ხმა არ გამცა,
შეცივნული თითქოს თრთოდა,

ვიცანი და ტანში გამცრა,
ვინ ვიყავი, რა იცოდა...

ის სდუმს და მეც ხმას არ ვიღებ,
ჩქარი ცემა იწყო გულმა.
ისევ, ისევ გამიღიმებს
და წამწამებს დახრის უმალ.

ტანთ აცვია ძველისძველი
ფარაჯა და ყელი უჩანს.
გადაისვა შუბლზე ხელი,
ჩაიქინდრა, ჩაიყუჩა...

შევტრიალდი, გავეცალე,
მეგონა, ვერ დამინახა.
მიფარება არ მაცალა,
— მობრუნდიო, მომძახა!

ვინც იცნობდით, მიხვდით მჯერა, —
ის ვინც იყო და ვინ არა;
უმღერა მან ბედისწერას,
ლექსით თავი შეგვაყვარა.

ხეტიალით, ფიქრით დაღლილს,
უყვარდა მას ბალში ჯდომა.
ბაღი იყო მისი სახლი,
მისი ეზო და განცხრომა.

პოეტებო! ამ ხეებში,
არა ორი, არა სამი,
ამ ვარდებში, ყვავილებში
ჩავდგათ ერთადერთი სკამი

ამ ადგილზე ხსოვნას მისას,
მისი წრფელი გულის ფეთქვას,
ვუძღვნათ ერთი სკამი ხისა
და გრანელის ბალი ერქვას.

ეს ერთი ლამე

ეს ერთი ლამე
ისევ ლექსთან უნდა ვათიო,
ისევ ლექსისთვის
დაიფერფლოს სათნო წუთები..
გულო! ნუ ბორგავ,
უძილობა გთხოვ მაპატიო,
მე ახლადშობილ
ჩვილ სტრიქონებს ვებუტბუტები.

ნათელ ლამეში.
ვარსკვლავთ ციმციმს არ მაკლებს ზეცა,
აჰა, საცაა,
სავსე მთვარეც გაიბადრება.
არ მომწყინდება,
სიხარულით ვიზრდები მეცა,
ალიონამდე,
მჯერა ლექსი დაიბადება.

ველი ამ წუთებს,
ამ ფიქრებით ვარ ანთებული,

ვინ გამიბედავს
ხმის გაცემას, ან გაკარებას.
ვაჟა-ფშაველას
მთასავით ვარ ამაღლებული,
ცეცხლი ვარ ეხლა,
მოგიზგიზე და თაკარება.

წვიმიანი შემოდგომა

წვიმით დაიწყო ეს სექტემბერი
და ისევ ქარსხმით გათენდა დილა.
მთას მოსავს მწუხრი ცით მონაბერი,
ჰაერში ჩიტიც არ აფრენილა.

სახლიდან მინდვრად გასვლა არ მიხდა,
ოთახში ყოფნით გული მძიმდება.
ფიქრები საღი, სათნო და წმინდა,
წუთიდან წუთში გაგიფრინდება.

უმწიკვლო ოფლით მორწყული ზვარი,
ყანა, ხეხილი უხვად მოსხმული
რომ ისუსხება წვიმით და ქარით,
გერევა ბრაზი ყელზე მოსული.

სამტროდ მოსეულ ღრუბლებს იცი, რომ
ვერ გადენიან მეველეები.
სხვა ათასი რამ, რომ იოცნებო,
უმწითარ ნაყოფს რით ეშველები.

თუ არ იღარა, თუკი როგორმე
არ მოირეცხა ღრუბელმა გული,
ვერ მოისვენებ და იწრიალებ
უწყვეტი წვიმით შეშფოთებულნი.

გაწვალეbs, გწიწკნის, გაბამს და გტანჯავს,
ამ თვეს თუ შერჩა ამინდი მკაცრი,
როცა საექვო გახდება გარჯა,
გარჯა მშრომელი ქალის და კაცის.

მეწადა მზისთვის აუგი მეთქვა,
მაგრამ ვერ ვკადრე მზეს სამღურავი.
უცებ ჩავიცვი საავდრო ჩექმა
და შევიხვიე ბაშლიყით თავი.

ჩაფიქრებული ზეცას გავცქერი,
და მენატრება დარზე-დარები.
ღმუის, ღრიალებს მღვრიე ჩანჩქერი,
მე მზეს ეზოდან ვემუღარები.

— ჯერ შემოდგომა ისევ წინ არი,
მზეო! მოგვალხენს უენი მშვენება.
ნუ გაგვიძვირდი შუქმომცინარი,
ახლა სჭირია ხალხს მიშველება.

უკანასკნელი მგზავრობა

შენ მოგენატრა კაკლის ხის ჩრდილი,
და უწმინდესი ჰაერით სუნთქვა.
ველები, მთები ცამდე აწვდილი,
დაღლილობის უამს ნანა რომ უთქვამთ.

გელის სოფელი, გელის და ღელავს,
შენს ხილვით გულს რომ მოხსნას ტვირთები.
ჭადართ მოსილს გელის მომღერალს,
ჩქარი არაგვის მძლავრი ზვირთები.

ბრძოლით დაღლილი შიხვალ მგოსანი,
მუდამ მგზნებარე და მარად თბილი.
წინ გხვდება ქართლი ფიქრთა მპყრობელი,
მთით გაღმომდგარი შენი „აჩრდილი“.

ბუბუნებ შენთვის, ელი იმ წუთებს,
როს გეტყვის ნანას კაკლის ხის ჩრდილი.
შორიდან ფიქრით ესათუთები
შენ საგურამოს, დინჯი და ზრდილი.

ხე ფოთლებს ფრთხილად შეაშრიალებს,
ხე დაკორძილი და კანდამსკდარი,
რომ დაამწვიდოს ბრძოლით დაღლილი
ქართველი ხალხის ბაირახტარი.

შენს მოლოდინში დგას თავმომწონედ
ხე ტოტებშირი, ხე ტანმალალი.
სულს დაგიამებს დიდებულ მგოსანს,
აქეთ წაღკოტი, იქით ბაღნარი.

— გელი, გაზრდილო! გხედები აკვნითო,—
შენ ყვარელიდან თითქოს ხმა გესმის.
კუდიგორის მთას მონატრებია,
შენი მთრთოლვარე გულის ალერსი.

გელიან მგოსანს, ჭაღარას, ფხიანს,
თავსაფრიანი ქართველის დედები,
რომ ფიქრმორევით შეუხმატკბილონ
ფანდურის სიმებს შენი ლექსები.

შენ მოგელიან სამშობლოს ძენი,
ყრმები შენს ჩრდილთან ანადევნები.
გელოდა შენი ეზო და სახლი
და დახუნძლული ვაზის მტევნები.

მგზავრობდი, ტყიდან ტყვიამ იწვივლა,
(ვერაგებს ტყეში ჰქონიათ ბინა).

ვესროლეს, მოგხვდა, ჯმუხი ილია
იმ ერთმა ტყვიამ ვერ მიგაძინა...

და დაჰრეს შენი მაღალი შუბლი,
ესოდენ სათნო და საამური.
სიკვდილთან შენებრ ბრძოლა გამართე
და მორწყე სისხლით გზა წიწამურის.

მშობლიურ მხარემ მხრები დახარა,
ხალხმა შერისხა მტერი ტიალი.
ცრემლით დანამეს შენი ჭაღარა,
წყევლეს უკუღმა ქვეყნის ტრიალი.

რად არ ჩამოხვალ

ა, ის ბილიკი,
ის კაკლის ხე,
ლობე, ასკილი,
შენ რომ გიყვარდა,
შეჰხაროდი,
ისევ აქ არი.
ის ნეკერჩხალიც
კვლავ ისე დგას
ტოტებჩაბსკენილი,
და ღღენიადაგ
არ შორდება ქვიშხური ქარი:.

რად არ ჩამოხვალ,
ეს სოფელი რად დაივიწყე,
არ გენატრება
აქ გავლა და
ის ცივი წყარო?
თუკი აგრეა,
მშვენიერო,
რომ ვსთქვა ნუ მიწყენ,
მისი სურვილიც
არ გქონია,—
მე გამახარო.

აღარ მასვენებ

აღარ მასვენებ,
დამფუსფუსებ, მეველები თავზე,
შორს, შორს მიმაფრენ,
სად არ მიხმობ,
სად არ მატარებ.
ეს მთაც დამითმე,
მთაზე კოშკიც შემომთავაზე,
კოშკი ძვირფასი,
უმღიდრესი, ჩემთვის ნანატრი...

მაგრამ მე მაინც,
მუზავ ჩემო, ხმა ვერ გავიღე,
არ დაგმორჩილდი,
რადგან ფიქრი შენსკენ არ ქროდა.
ვერ ვმღერი ახლა,
ზრახვა შენი უკან წაიღე,
მაშინ მესტუმრე,
როს სათქმელი მე აღარ მქონდა.

ეს დღე, ეს წუთი

სიმართლის არტემა, ფარვა და მალვა
მგოსნისთვის ეს რა საკადრისია.
მე თქმა მწყუროდეს და თუ ის არ ვთქვა,
ამ ჩვენი ქვეყნის ცა გამრისხვია.

როს ვიტყვი სათქმელს ისე, როგორც მსურს,
მშვიდდება სული და გული ცხრება.
აი, აქ ახლა, რომ მაქვს სათქმელი,
ამის გამხელა კი მესირცხვება,

რომ არ მინახავს დღემდე ოსეთი,
იქ მზის ამოსვლა, დილა-ცინცხალი.
თუმც კი მიგრძვნია და განმიცდია
წინაპართაგან ეს მიწა-წყალი.

ძმებო ოსებო! მე თქვენთან მოსვლის
ვწუხდი აქამდე, რომ შემრჩა ვალი.
ვხედავ მთებშორის ჩადგმულ თქვენს სახლებს,
დროს გაპყოლია ძველი ცხინვალი.

საკუთარ თვალით ხილვა სულ სხვაა,
სხვა ფერი დამკრა ამ ცის ნათელმა.
ვამჩნევ, ეს ლექსი რომ პატარაა,
ხომ პატარაა ციციანათელაც...

მაგრამ როგორც ის გაზარებთ ხოლმე,
გაზარებთ წუთით, სათუთი, წმინდა.
მოდმეთა გულში ვით მან, იმ წუთით,
რომ გაანათოს ამ ლექსმა, მინდა.

ნოე ჩხიკვაძეს

ჯერ კიდევ ყრმას შემეყვარდი,
ვერ გივიწყებ, ვერა.
ჩამაფიქრებს, დამალონებს
შენი ბედისწერა.

მომწყურდება მოგეფერო,
დავიაშო გული.
ხშირად მიპყრობს ეს სურვილი,
სულში მიმალული.

და არ იქნა, წინაპარო,
ვერ გიმღერე, ვერა.
ვერ შევუწყვე საშენო ხმა,
ჩემი გულის ძგერას.

წრფელი გრძნობით მომღერალო,
ანთებულო გულო,
გვიან მაინც გიგალობო
კაცო დაჩაგრულო.

მეცოდები, მებრალები,
მეცრემლება თვალი.
საცოდავი თუმც რადა ხარ,
რა გაქვს შესაბრალი.

ცოცხალი ხარ, არ მომკვდარხარ,
არც მოკვდები, არა.
იმ ერთ ლექსმა შენი თავი
მეტად შემაყვარა.

რა ხანია ვლილინებ მას, ,
ხშირად წარა-მარა.
ხან კი ერთი შეძახილი:
„ვინ მკითხულობს“ კმარა.

ჩიტო, პატარავ

არის ერთი მკერდწითელი პატარა ჩიტო:
რომელიც აცივებისთანავე უცვლელი,
შემზარავი ხმით წივის.

რა გულსაკლავად,
წივი, ჩემო ჩიტო პატარავ,
როგორ უეცრად
გაგაცალა სუსხმა ხალისი.
მე შენზე ფიქრმა
დღეს გზადგზა დიდხანს მატარა,
რომ მგალობელი
გახდი აგრე შესაბრალისი.

რადაც საერთო
გვაქვს ერთურთთან, რადაც ზიარი,
მაგრამ რა ქარიც
არ მსუსხხავდეს სულის მზარავი,
თავს დავლოცავდი,
მაგ შენი ხმის წუთით სადარი
ხმა, არ სმენოდეს
არასოდეს ჩემგან არავის!

ჭ უ თ ა ი ს ს

აქ სტუმრობა და გავლა მახარებს,
მაგონებს წასულ ყმაწვილკაცობას.
როცა დავტოვე ჩემი ლაფარე
და ფრთებს მასხამდა შენი გაცნობა.

რამდენი დღე და რამდენი ღამე,
რამდენი თვე და რამდენი წელი
ყრმამ ოცნებაში აქ გავატარე
და არ გამიშვი ფერშეუცვლელი.

შეგეჩვიე და ვერ შეგელიე,
თან სხვა ფიქრი და ოცნება მწვაავდა..
ნუ მიწყენ, ან რა დასამალია,
შენთან დღეებიც კი გამიმწარდა.

დაგშორდი, მაგრამ მე მეთქმის განა
შენ მიმართ ვიყო ცივი ან წყნარი;
ჩემი ცხოვრების ის ერთი ხანა
მარად დარჩება დაუვიწყარი.

საყვარელია ეს ცა კრიალა,
შენი მსუსხავი ქარიც, ავდარიც.
დღეს ერთმა ფიქრმა ამაწრიალა,
რომ არ ვარ შენი მე ბინადარი.

დალოცვილია მისი ზიშკარი

აქ, ამ სოფელში,
არის ერთი პურის მცხობელი,
მადლიერია მისი შრომით
ყველა მშრომელი.

მისი მარჯვენის ნაამაგარს —
პურს რომ შეხედავ,
არ მოისურვებ
სინჯვას მისას, ხელის შეხებას.

არ დაგჭირდება
ასარჩევად თვალის ცეცება,
თითს რომ დააჭერ,
გარმონივით დაიკეცება.

იგი ისეა დაბრაწული,
ისეა წმინდა.
შინ მიტანამდე გზაზე
ყუა მოსტეხო, გინდა.

თვითონ მცხოვრელი
ერთი შავი, ჯმუხა კაცია,
სადაც არ ნახავ მუდამ
სადად, სუფთად აცვია.

უყვარს დროდადრო
მას მღ.ლხენა მის ტოლ-კაცებთან,
ბაასში შეჭრა, შემართება
და გატაცება.

თრობისთვის შესვას,
ეს არ არის მისი სურვილი.
სურს ასში ერთხელ,
რომ მოიკლას ღვინით წყურვილი..

ვინმე ნახელავს თუ შეუქებს,
თუ მოუწონებს,
შეიშმუნება და ღიმილით
მხრებს შეისწორებს.

დალოცვილია სოფლისაგან
მისი ჭიშკარი,
რადგან იციან ნაარმალით
შინ არ იჩქარის.

დეკემბრიდან
თოვლი მთარავეს,
აპრილამდე
თოვლქვეშ ვცხოვრობ,
მაგრამ ჩემი
სამოსახლო
მანც არბ საუცხოო.

კვლავ ამანთე, შმაბორგე,
ისე, როგორც მანთებდი.
ვასართობად ავირჩიე
მთის ლამაზი კალთები.

ვერ მიშველა, გამოვიჭერ,
ჰა, მოველ შენს სახლამდი.
არვინ მითხრა, სად ისვენებ,
ეს კია, რომ არ დამხვდი.

ნეტავ სანამ გამყვება მე
ეს ღელვა, ეს წრიალი.
ღმერთს ვთხოვ ისე მიმაძინოს,
შემრჩეს შენი ტრფიალი.

მოსუცის ფიქრი

დაბერდა ჩემი ვენახი,
აფჩეხო -- არ მემეტება,
გული თუ მწყდება რად გიკვირთ,
რად არის გადამეტება!

ორივე ერთად მოვხუცდით,
ჩავუვლი ხველებ-ხველებით...
ხანდახან შავ კანს შევაცლი
ჩემი დამჰკნარი ხელებით.

შვილებო, შვილიშვილებო!
ნუ, ნუ იმეტებთ, ვსტირი მე.
ნუ დამანახვებთ მათ ფესვებს
მოთხრილებს, თქვენი ჭირიმე.

საცაა აწ დაგშორდებით,
თქვენთან სიცოცხლის მდომელი.
მაცალეთ, მისი ნაყოფით
დალიეთ შესანდობელი.

თაღა გეთია

ჩოს სასახელო ცხენოსნებზე
სჯას დაიწყებდნენ,
ისმოდა ხმები: —
ჩვენს სოფელში ერთადერთია...
— ვინ? —
იძახოდა იგი,
ვისაც გული წყდებოდა,
იყო პასუხი: —
თვალტანადი თაღა გეთია!

— გაბმულ ქეიფის
და ღვინის სმის მამა ღმერთია;
— სთქვი, ვინ, ვინ არის?—
ვინ და ჩვენი თაღა გეთია.

— ყანაში თოხის უკეთ მოსმა
ვის ეხერხება?
— ამის კითხვა და
ძიება ხომ მეტრისმეტია.
— მაშ რა ვყოფილვართ,

იხუვლებდა აქა-იქ ხმები,
— ჰა, გვჯაბნის, აბა
ყველაფერში თადა გეთია.

— გული ნუ გწყდებათ,
მეზობლებო,
იყავით მშვიდად!
რა ვქნათ, ცხადია,
ჯერჯერობით იგი კენტია.
უსმენდა მათ და
შავ-შავ წარბებს ღუშავდა, შლიდა,
მტკიცე, ამაყი,
ჭირნახული თადა გეთია.

უკანასკნელად
ვნახე იგი ზერდაგზე მჯდარი,
ტანთ ეცვა მისი
საყვარელი ფერის სამოსი.
ჭაბუკ ცხენოსნებს
ძღვეის ჟინი ჰქონდათ შემდგარი,
როცა ის უკვე
დიდი ხნის წინ გახდა სამოციის.

შფოთვენ ისინი,
აწვალებენ ფეხებს უზანგში,
იქვე სადავემიშვებული
დგას თადას ცხენი.
იგი არ ღელავს,

ეპარება ღიმი ულვაშში
და უღევს მშვიდად
ქენის თავზე მარჯვენა ხელი.

უეცრად ცხენმა დაიფრთხვინა...
ერთი და ორი
მიწას ზედიზედ
თავდახრილმა დაარტყა ტორი.

გაფიცხდა
წუთის წინ სიმშვიდით
შვლის შესადარი
და ყალყზე შედგა,
ვით სურათი სადღაც ნანახი.
არ გაეურჩა
ცხენს უმაღვე ბერი მხედარი...
— ჰო, უთხრა გულმა
და უღმერთოდ სწყვიტა მათრახი.

იუკადრისი,
გაგულისდა,
უფრო გახელდა,
არად ჩაგდება,
დაფუყება სწადდა მხედრისა.
მასში ველურის
მიმალული სისხლი ამხედრდა,
გადაავიწყდა
ცხარე დღენი წვრთნის და ხედნისა.

იგრძნო გეთიამ,—
აქ არ არის უკვე თამაში,
და სანამ მისი
წაცდებოდა ვინმეს ძაგება.
ჩაიკაპიწა
სწრაფად ჩოხის წვერი ქამარში,
და ერთხელ კიდევ
მას მათრახის სიციხე აგემა.

თუ გაავებულ ცხენმა
დროზე არ იგრძნო სუსხი,
გვიან კი,
გვიან, მასთან ბრძოლა არ არის სადა...
არ დაინანა,
გაურჩებულს შემოჰკრა ქუსლი
და გააქცია...
შემდეგ უცებ შებოჭვა სცადა.

დაიმორჩილა,
მკერდმაღალი და მუხლმაგარი,
მოსწია აღვირს,
მოუგრიხა კისერი ლაფშას.
მიმოიხედა,
იხმო ყრმობა განზე გამდგარი
და გარშემორტყმულ
ხალხის წრეში აათამაშა...

დღემ დღეს მისდია,
წელმა წელი სწრაფად შესცვალა—

სიმრავლე მათი
ერთ სხეულში ვერ ჩაეტია.
შეატორტმანა,
შეანჯღრია,
უნდოდ დაძალა...
ამქვეყნად უკვე
იღარ არის თაღა გეთია.

გ ა ლ ა კ ტ ი ო ნ ს

1943 წელს ქუთაისში გალაკტიონისათვის
უნდა გაემართათ სალამო. რამდენადაც
მახსოვს გალაკტიონის ჩამოუსვლელობის
გამო სალამო არ შესდგა. ეს ლექსი და-
წერილია იმ დღისთვის.

ჯერ მზემ აღმზარდა, მერე მზით.
შუქშეშურდულმა ლექსებმა.
ამანთო შენმა სიმღერამ
და დღესაც მეაღერსება.

მესმოდა მწვერვალებიდან
შენი ჰანგების ბუბუნი.
ხან კი მსუსხავი, ვით ზამთრით
ხევდახევ ქარის ზუზუნი.

შემიყვარდი და გავბედე,
შენ სამყაროში შემოსვლა.
გულით ნათქვამმა ლექსებმა
შენი ტრფიალით შემმოსა.

ხალხს არ სმენია შენი ხმა,
ხმა მოწუწუნე, მკვნესარე.
შენ საქართველო გამშვენებს,-
შენ დაამშვენე ეს მხარე.

გართობა მინღვრად

მაისი იყო, ჯონდისთან ერთად
მე ლელო-ბურთის თამაშს ვუმზერდი.
შეიკრა გუნდი და შეუერთდა
უეცრად ერთურთს მრავალი მკერდი.

არის ყიჟინა, ღელვა, ხმაური
დასტვენას მოჰყვა გახტომა წრიდან.
ატყდა მღვეართა აურზაური
და გზებს უკრავენ ყოველი მხრიდან.

თავგანწირული გარბის ყმაწვილი,
მკერდში ძალუმად ბურთჩაბლუჯული.
ფეხდაფეხშუა ქარი გასწივის
და თითქოს ესმის სატრფოს ჩურჩული:

— გასწი, არ შედრკე, არ შეუშინდე,
„მტერმა“ მოგისწრო, ბიჭო, მარცხნივო.
შენ გაიმარჯვე, მეც დამამშვიდე,
შენი ჭირიმე, არ შემარცხინო...

ხალხმა ასტეხა ჩოჩქოლი, სტვენა,
ჩამორჩენილთა ყვირილი ისმის.
მოძალებია ჭაბუკებს ლხენა,
მთაზე რძისფერი სრიალებს ნისლი.

ჰა, კიდევ ერთი გარბენა დარჩა,
შავთვალას მკერდი და ბაგე უთრთის.
მდინარის პირას აფრინდა ყანჩა
და გაიტანა ჯეღმა ბურთი.

დამარცხებულნი შედგნენ, შეჩერდნენ,
ერთურთთან მწარე გაკამათებით
და დარცხვენილნი ოფლს იმშრალეზდნენ
ახალუხის და ჩოხის კალთებით.

დაანთეს მინდვრად პატარა ცეცხლი,
ბე ჯონდის ტკბილად ვესაუბრები.
დაირის რკალზე ჟღარუნებს ვერცხლის
ქამგადასული უზალთუნები...

წრე შეჰკრეს, მზიამ დაჰკრა დაირას,
აბრიალა მაყვლის თვალები.
— ნელა დაუკარ, გოგო, ჩქარია!..
— არა, არ მიყვარს მე ნაწვალეები
ლხენა, დავლური, თუ დროს ტარება,
უნდა ვიხარო, როს მეხარება!

და უფრო მძაფრად შემოჰკრა ხელი,
აათამაშა მოგრძო თითები.
— არ გირჩევნია იყო პირველი,
გადი, გაბედე, ნუ იმალები!

უთხრეს და ტოლებს დაშორდა ერთი,
მორცხვად ასწია ორივე მკლავი.
ცახცახებს მისი ავსილი მკერდი,
გაირბინა და დახარა თავი.

თვალი თვალს მოხვდა, გაფიცხდა ვაჟი,
გოგო შორს უვლის, არ ეკარება.
სჭექქეს სიმღერა, გახურდა ტაში
და წრეს დაეტყო აზანზარება.

ისევ გაუსხლტა ვაჟს და წინ მიდის
გოგონა ლაღად, წყვილსა სცვლის წყვილი.
მინდვრად გაისმის ხმელი სიმინდით
გახურებული ცხენთა ჭიხვინი.

ნუ მეტყვი მწარეს

ნუ მეტყვი მწარეს,
მწარე სიტყვებს
უფრთხილდი ჩემთან,
ჩემს გულს ხანდაზმულს
უკვე უმძიმს ატანა მისი.
წმინდა გრძნობებმა,
სიყვარულმა ჩვენ შეგვაერთა,
ვერ ვურიგდები
შენგან მსუსხავ სიტყვების სისინს..

ტკბილად ვატაროთ
დარჩენილი ჩვენი დღეები,
ცხოვრების გზაზე
ბევრი მწარე სიტყვა მსმენია.
მის შხამს და ნაღველს
მე თანდათან ვეცალკევები,
შენ გულს ნუ მატკენ,
ეს გული ხომ ახლა შენია...

დ ე ღ ა

მას არ ჩვევია
უთაებოლო გარჯა,
ტრიალი,
ის დაკვირვებით
იწყებს საქმეს,
სუფთად ჩაცმული.
მისი ჯამ-ჭურჭლის,
თუ ნიეთების
შუქთა ციალი
ოთახს. თაროებს
ალამაზებს
ვით სამკაული.

აუღელვებლად
უვლის ოჯახს
ტკბილმოუბარი,
აღზრდილი მისი
კარგი ქცევით
გჩიბლავს, გახარებს,
როს იწყრიალებს
საამური
პირველი ზარი,

სკოლაში დროზე
მისულები
აღებენ კარებს.

ის ერიდება
პატარების
საჯაროდ ქებას.
ცდილობს მათ მუდამ
ხელს უწყობდეს,
ხელს აშველებდეს.
სჯერა, ამ სოფლად
რომ სიკეთე
არ იკარგება
და ურჩევნია
შვილთა საქმე
რომ მეტყველებდეს.

თუ დააშავებს
რომელიმე
მის შვილთაგანი,
მაღალი ხმით და
შეყვირებით
კი არ აშინებს,
ერთს ეტყვის მტკიცედ,
რომ შემდეგში
ამის მაგვარი
არ განმეორდეს,

არ შეემთხვეს
დანარჩენ შვილებს.

გზაზე მიმავალს
პატარებთან
როცა შეხვდებით,
თვალში სიკეთის
და სიწმინდის
შუქი იალებს,
დროც რომ არ გქონდეს,
მათ უთუოდ
შეაჩერდებით,
გულის არეში
სიხარული
გაიშრიალებს.

მარტო საკუთარ
შვილების
და ოჯახისადმი
ზრუნვით და მოვლით
არ ელლება
მუხლი თუ ხელი,
თუ მისი სიტყვა,
მისი ჯანი
დასჭირდათ სადმე,
ის უსათუოდ
იქ გაჩნდება
წარბშეუხრელი.

თუ ჩვენი ქვეყნის
წინსვლის ირგვლივ
საუბრობს კაცი,
ნათელი სახით
მას შეჰყურებს
სმენად ქცეული.
უკრაში უდევს
მიკრძალებით
მას სასახელო
შრომის წიგნაკი,
თეთრ ნაჭერში
გამოხვეული.

ალალი გულით
უთესია
სიკეთე ყველგან,
გარჯის ტრფიალი
საქმეს მისას
მარად თან სდევდა,
ხალხში სიყვარულს,
სათნოებას
და რწმენას ნერგავს,
ეს უწყინარი,
სასახელო
ქართველი დედა.

კოლაუ ნადირაძეს

შარშანწინ,
ძმაო,
იმ ქარბუქში,
ო, იმ დიდ თოვლში,
ჩვენ ის დღეები
გავატარეთ აქ ისე ტკბილად,
არა მგონია,
ხსოვნიდან მას დრო თუ ამოშლის,
თუ არ იცოცხლებს
ჩვენში მარად ის წყნარი დილა;

მოგვიალერსა,
გაგვახარა იმ კარგმა დილამ,
დილამ ძმობისამ,
ნათელმა და ვარდივით სუფთამ,
ყველაზე მეტი
ყურადღება შენ გერგო წილად,
შენ გაგიშალეთ
ის პატარა ქართული სუფრა.

შენ გეკუთვნოდა
ის დღეები და ღირსეული

ხარ ჰეშმარიტად,
შენთვის სულით გვეთქვა მადლობა,
რარიგ მღუმარე,
თავდახრილი,
ცრემლმორეული,
ჩვენს ხმებს უსმენდი,
არა, როგორც რაღაც წყალობას, —

არამედ კუთვნილს,
ძმურს, გულითადს...
თავი იყარა
შენმა ამაგმა,
შეებას გრძნობდი ძმებთან ძმობილი,
მარად მშფოთვარე,
დაუმცხრალი იდექი წყნარად,
ჩვეულებრივად
შენებრ სადად გამოწყობილი.

გვითხარ მადლობა
და ღუმილმა მოგკიდა ხელი,
ვიგრძენით ყველამ
სულ სხვაგვარად გიძგერდა გული,
სამოცდაოთხი
შეგისრულდა შენ იმ დღეს წელი,
შემოგვცქეროდი
ნაღვლიანი, ფერგადაკრული.

შემდეგ კი,
შემდეგ, შენ უეცრად ამღერდი, ძმაო,

შეუხმატკბილე
შენ` მივობრებს შენი ხმა წრფელი,
დაუვიწყარი
არის ჩემთვის ო, ის საამო
წუთები,
როცა გააცოცხლე
არსება შენი.

და გეუბნები,
არ იფიქრო ენამ გამასწროს,
მე მღერა შენი
იმ დღის მეტად აღარ მსმენია,
და ის სიმართლეც
რად დავფარო,
ისე არასდროს,
ჩემთან ღმერთმანი,
არასოდეს მოგილხენია.

ო, კარგი იყო,
ძლიერ` კარგი,
დაუვიწყარი,
სუფრების ცვლა და
თამადა კი გამოუცვლელი,
იმ გლახულების
დაილოცოს ეზო და კარი,
გველხინოს კიდევ
მათთან ერთად მრავალი წელი.

ჩვენ მაშინ დავთქვით
აქ თავშეყრა ყოველწლიური,

და მე არ ვიცი,
რომელ თქვენგანს ვუსაყვედურო,
რად გამაწბილეთ,
ჩემთან მოსვლა ვინ იუარა,
ძმური პირობა
ვინ გატეხა,
ვის დავემდურო.

შენ მაინც სად ხარ,
მეგობარო!
რად დაიქარგე,
რად დამივიწყე,
რად არ ჩანხარ,
რა გემართება,
სოფლის კაცისთვის,
სოფლად, ძმად,
ბომ იცი კარგად,
რომ მწარე არის
მოლოდინის არგამართლება.

ქარი არ გიყვარს,
გძულს ქვიშხური ქარის სისინი,
სირცხვილიცაა,
ქარმა ასე რომ დაგვაშოროს,
ჩამოდი მალე,
მოიყვანე ყველა ისინი,
გავიმეოროთ
ის დღეები,
გავიმეოროთ.

ლია წერილი სიმონ ჩიქოვანს

ახალგაზრდა პოეტების ერთი ჯგუფი აცხადებს: —
„ჩვენ ვიბრძვით რთული პოეზიისათვის“.

ჯერ არ გიცნობდი,
მაგრამ ლექსი მესმოდა შენი,
შევხვდით ერთმანეთს
თითქმის უკვე დაკაცებული.
თქმას, გაცხადებას
ცხადი არის სიმართლე შეენის,
-ყრმა არ ვიყავი
შენი, ლექსით -გატაცებული.

მაგრამ სიახლეს,
რალაც უცნოს ვგრძნობდი შენს ხმაში,
ვგრძნობდი აქა-იქ
პოეტური სულის ბორიალს
და სახალისოდ
ვკითხულობდი ქაბუკი მაშინ,
შენს „ხაბოს“,
„ცირას“,

შენს „მორღუს“ და
შენს „ქარბორიას“.

განვლო დღეებმა,
იმ გზის კარი თითქმის დახურე,
წინ გაიხედე,
სულ სხვა ჰანგზე გაჰკარი კვესი.
პირველად ჩემი
თანაგრძნობა დაიმსახურე,
უშანგისადმი
წრფელი გულით მიძღვნილი ლექსით:

აქ წერტილების
დასმის შემდეგ მსურს გკითხო ერთი,—
ეს ყმაწვილები
ვინ არიან, ასე აშკარად
რომ მოგვმართავენ
ხმამალლა და აწეულ მკერდით,
ვანვითარებთო
რთული ლექსის დაწყებულ შარას..

შენ ეგ ხსენება
ნეტავ წუთით თუ გაგეხარდა,
ნეტავ ვიცოდე
ეგ ხმა თუ არ გეხამუშება.
რად სდუმხარ,
მათი მქლე ლექსებით
ხომ ხედავ ცხადად

დღითი დღე
ქართულ პოეზიას ძუძუ უშრება.

რა არის „რთული პოეზია“,
ეს ვის რათ უნდა.
ლექსისთვის მარად
სისადავე იყო დიადი.
ასჯერ,
ათასჯერ უარყოფილს
ვინ დაუბრუნდა,
ნუთუ რთულია
ან „მერანი“,
ან „განთიადი“.

სიზმარი, იყო ოცნების მსგავსი,
მოულოდნელი სიზმარი იყო.
ის ღამე ახლაც მიმაფრენს ცაში,
ის ნეტარება ვით დავივიწყო.

არ შემელიოს, მინდა მფარავდეს
სიკეთე მისი ენით უთქმელი.
იაროს ჩემთან აწ და მარადის,
ვარ იმ წუთების მონა, მიმრქმელი.

მან დამამშვიდა და გამამაგრა,
გამიხალისა სიცოცხლის ეშნი.
მე ავთანდილი არა ვარ, მაგრამ
ავთანდილივით ვმღეროდი ტყეში.

შვებას გულისას ვგრძნობდი იმ ხმაში,
ოცნებით სადღაც შორს, შორს წასული
ო, ერთხელ ისევ მამღერა ცხადში,
დამძიმებული რომ დაცხრეს სული.

მეზობრისადმი

შესანიშნავ ქართველ გლეხკაცს
ტაშისკარულ გიგა ხაჩიძეს.

გზად მიმავალს შემეგებე ძმობილი,
თვალმცინარი, კობტად გამოწყობილი.

მიმიწვიე და უარი ვითხარი.
შეიშმუშნე, მიმიხურე ჭიშკარი.

შემრცხვა, თუ შენ შემეცოდე, არ ვიცი.
დავფიქრდი და სინანულით დავიწვი.

— მოიხედე, ცოტა ხნით-თქვა, მოგძახე,
რომ შეგატყვე, გულში მწარედ დამძრახე.

წამოგყევი, მოგერია ღიმილი.
შორს ისმოდა ფრინველთ ჟივილ-ხივილი.

გაიხარე, შემცქეროდი ბავშვივით,
იქვე მოლზე გქონდა სუფრა გაშლილი.

სადღეგრძელოს სცვლიდა ყრმათა სიმღერა,
გიტარის და ტკბილფანდურის სიმთეღერა.

არ გავმართე მკლავი ღვინის თასამდი.
მხოლოდ თქვენით ვერთობოდი, არ ვსვამდი.

როცა ლხინი გაჩაღდა და შეხურდა,
ფხიზლად ყოფნა მეტად გაუხებრულდა.

წავწვდი სასმისს, შევსვით ღვინო სიამით,
მაცოცხლებდა მოძახილის ნიაფი...

მთელი ღამე დრო ვატარე, ვილხინე,
ცის ტატნობი მტრედისფერი ვიხილე.

გარიჟრაჟდა დაბურული ტყე-ველი.
დამავიწყდა მკურნალი და მრჩეველი.

— ღვინო არ სვა, არ ათენო, იძინე, —
მათ მირჩიეს, და მეც დიდხანს ვითმინე.

აბა, მითხარ, ეს სიცოცხლე რა არი,
თუ ღუღუკის არ ისმინე საარი.

უკეთა ვარ, რომ შევსვი და ვილხინე,
ქეიფის დროს ცისკარი რომ ვიხილე.

მწამლა, მეგონა...

მომწყინდა, მიწას ბარი დაეკარი,
ავჩეჩხვე ჭანგა, ჭანგა მოჭრილი.
გავხედავ, მიპყრობს ნაამაგარი,
ბალახ-ბულახიც მიყრილ-მოყრილი.

მაგრამ ხომ ვიცი, ეს თუ რაც არი,
ხომ სჯობს, ფიქრებს რომ უფრო შორს ვშლიდე.
შე მწამლა ეზო, ვაზი, სახლ-ქარი
მომგვრიდა შვებას და ვერ მამშვიდებს.

გასხლულ ვაზებზე ცრემლთა ციმციმი
შე შემაჩერებს და ვაკვირდები.
მაგრამ შემდეგ კი შეხედვა მიმძიმს,
აქა-იქ ცრემლით დამწვარ კვირტების.

მიკვირს, ჰო, მიკვირს, როგორ გავბედე
ეს არჩევანი... შეეცდი მგონია.
რად ვიწვი ხშირად, როგორც აბედი,
ამ გზაზე სევდა თუ არ მქონია.

შემზიბინებლეს იგი მე!

განა არ მინდა, ვრცელი რამ
დავწერო, სული მოვითქვა.
შემზიბინებლეს იგი მე,
როგორც მინდორზე მოლი ქვას,

როგორც მზის შუქი ცის კიდეებს,
მამკობლეს, მალამაზებლეს.
დავდგე ამაყად ბექობზე
'და თვალებს ვაალმასებდე,—

ვჭრიდე, ვსერავდე იმ სევდას,
გულს რომ ერჩის და ასაწყლებს.
ერთი ისეთი რამ მქონდეს,
რაც გააქარწყლებს ას საწყენს.

განა არ მინდა? არ ვცდილობ?..
რა ვქნა, ვიწყებ და მბეზრდება,

და შემდეგ ვგავარ იმ მშობელს,
შობილი რომ არ ეზრდება.

და ვცხოვრობ ასე, ნაფიქრალს
არავის დავესესხები,
ჯავრის საქრობაღ დროდადრო
კმარა პატარა ლექსები.

ამ ცის ტრფიალს

ამ ცის ტრფიალს შევალიე
მე ჩემი დღენი.
მე მისი ვარ, მისი ჩემი
კმუნვით და ლხენით.
სხვას სიყალბეს რომ შევნიშნავ,
მიფრთხება რული.
მწამს მე კაცურ კაცთან ძმობა.
მწამს სიყვარული.

ამ ქვეყნიდან წასასვლელი,
რისთვის ვარ ნეტა?..
ხიფათს ვხვდები, მაგრამ ღმერთმა
არ გამიმეტა.

შენ კი გუშინ, სასიკვდილე
რომ დამიძახე.
ნუ, ნუ მეთქი, ნუ მიმეტებ,
ცოტა დაგძრახე.
გაწყენინე? და შენ მწყევლი?
არა გრცხვენია?..

ვიცი, ვიცი ბევრი წყენა
მოგიტმენია.

ცოტა კიდევ მოითმინე,
ღმერთი იწამე.
და სულმოთქმულს დამაყარე:
მკერდზე მიწა მე...

ის ეშხი, თრთოლვა, ალიონზე კვლავ სავსე თასი,
ის ღელვა სულის, ის გუგუნი მკერდში გულისა
დღით-დღე ნელდება, მრჩება სახე მრავალთა მსგავსი,
წლებისგან უღვთოდ დალდასმულის, შერისხულისა.

გთხოვთ წაიკითხოთ ეს გულისყურით

(სატირა)

I

მე ახლობელი
ქალი მყავს ერთი,
კარგი დედაა,
კარგი ქალია,
სახლ-კარს დაძვარის
ვით ბუდეს მტრედი,
ოჯახის სამსახურს
სიყრმე შეაღია.

დაუსრულებელი
არ იცის ბაასი,
გულში ჩამწვდომი
საუბრით მიტაცებს.
სააშბოდ გასატანი
არ არის ლამაზი,
მაგრამ იტყვით რომ
მისებრ ლამაზმა,
ბევრმა იხაროს
ამ ჩვენს მიწაზე.

შინ ის იმგვარად
არის ჩაცმული,
როგორც შეეფერება
დედას, დიასახლისს.
ორიოდ ოქროს კბილი
აქვს ჩასმული,
მაგრამ ისე გაიღიმებს,
რომ ამ სიმდიდრეს
თვალში არ გახლის.

ზამთრის დღე იყო,
არ თოვლა და არც
ქროდა ქარი,
ჩემოდა მოთქმა,
შემზარავი ხმა
გულდამწვარის...
სასაფლაოსკენ
მიცვალებულს
მივაცილებდით,
მისდევდნენ კუბოს
მოქანცული
ჭირისუფლები,
მწუხარებისგან
ფერმკრთალნი და
გამოცვლილები.

აქ, ამათ შორის
მე შევნიშნე

ის კარგი ქალი,
თავზე ეხურა
ნას ფაფახი
ერთობ მაღალი.
ტანთ ეცვა ქურქი
გიშრისფერი,
ახალთახალი.
ის ამ სამოსში
ალარ იყო
ის სათნო ქალი.

გაცლოდა, სადღაც
გაქცეოდა
მას ის იერი.
თავისებური,
დედობრივი
სიმშვენიერე.

უხერხულობით
შეპყრობილი
და შესაბრალი,
ქურქში, ფაფახში
ჩამალული
მოჩანდა მფრთხალი.

ვინ, ვინ ურჩია,
ვინ შემოსა
ამ ტანსაცმელით,

ვინ შეაცდინა,
ვინ არგუნა
ეს განსაცდელი,
ვინ შეურაცხყო,
ვინ შელახა,
მისი ქალობა,
ამ კარგ ქართველ ქალს
ეს სურვილი
ვინ უწყალობა?

მიმბაძველობა,
ქმარი, შვილი,
თუ მეზობელი,
ნეტავ ვიცოდე
დამნაშავე,
რომელია,
ნეტავ, რომელი?!.

II

აქ დავამთავრო,
შევჩერდე და
დავსვა წერტილი?
უხერხულია
გავაწბილო
გული კეთილი.

უხერხულია
შევირჩინო,

არ ვთქვა სათქმელი,
განზრახვას ჩემსას
არ ავხადო
თავზე სარკველი.

ჰოდა, ლირიკას
ამ წუთებში
ვუთხარ უარი.
თუ ვინმეს ჩემგან
ეუცხოვა ეს
საუბარი,
ვაცხადებ: მათთან
არ მსურს სულით
დაძმობილება.
გულმოსული ვარ,
მე ვპასუხობ
განწყობილებას.

იმ დღეს რუსთველზე
გავიარე ფიქრთგასართველად.
ოცნებით ტკბობა
მოვისურვე
ერთმა ქართველმა.
მიმოდოდა გზაზე
მგზავრთა დიდი
კრებული.
მათ შორის ქალი
მოაბიჯებს

ჩასუქებული.
თავზე ფაფახი,
ტანზე შავი
ქურქი აცვია,
წინ უცებ ვილაც
შეეფეთა,
განზე გასწია.
მარჯვნივ და
მარცხნივ,
წარამარა
აცეცებს თვალებს,
ისე, რომ ირგვლივ
მოსეირნე
მგზავრებს ავალებს, —
შემომხედეთო,
რა მაცვია,
რა მახურავსო.
და გარინდდება...
ისე, თითქოს
ხატავს პიკასო.

ლოყები უხურს,
ულაულაყებს,
ხვითქი ასკდება.
იღებს ცხვირსახოცს.
და ჰგონია,
რომ ლამაზდება.
ქშენს და ლაწვებზე

ჩაგლესილი ოფლი
აშრება.

ეს საცოდავი
ამ სამოსში
რად იხარშება?..

იქნებ იკითხოთ,
ასე მწარედ
რადა ვარ მწყრალი? —
მისთვის, რომ ვხედავ,
იგი არის
ქართველი ქალი.

ქურქით შემოსვა
განა ყველა
ქალებს უხდება.
არის ქალები,
მისი ჩაცმით,
რომ არ წუხდება.

როცა ამინდი
მსუსხავია,
ქუშზე-ქუშია,
თავზე მანდილით
თუ ფერმკრთალი
ქალი ქურქშია.
გრძნობ ის
არ მეტობს,

არ მცირდება
მისი ღირსება. '
აბა მას წყრომით
ვინ შეხედავს,
ვინ განრისხდება,
მაგრამ არ მიყვარს,
მეზარება ვით
ლექსი რთული,
ქართველი ქალი
ფაფახით და ქურქით.
მორთული.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ღირსეული ხარ და გაანათე	3
მე და წისქვილი	5
მგზავრული	6
თოვლი და ვაზი	8
ეს წუთიერი არ არის ფიქრი	11
*** (მე მწამდა...)	14
*** (დამშვიდებული სული,)	15
*** (არ გასცე,)	16
*** (მე მიმღერე ღღეს...)	17
ის ყვაეილებს ახარებს	18
ღრუბლიანი ღღე	20
ამ სიწყნარეში	21
*** (ისევ, ისევ ისე დაერჩი.)	22
*** (მაშინ პატარა იყავ...)	24
ღედაქალაქის ერთ-ერთ უბანში	25
ეს ერთი ღამე	29
წვიმიანი შემოდგომა	31
უკანასკნელი მგზავრობა	33
რად არ ჩამოხვალ	36
ალარ მასვენებ	37
ეს ღღე, ეს წუთი	38
ნოე ჩხიკვაძეს	40
ჩიტო, პატარავ.	42
ქუთაისს	43

დალოცვილია მისი ჰიშკარი	44
*** (დეკემბრიდან თოვლი მფარავს...)	45
*** (კვლავ ამანთე)	47
მონუსის ფიქრი	48
თადა გეთია	49
გალაკტიონს	54
გართობა მინდვრად	55
ნუ შეტყვი მწარეს	53
დედა	59
კოლაუ ნადირაძეს	63
ღია წერილი სიმონ ჩიქოვანს	67
*** (სიზმარი იყო...)	70
მეგობრისადმი	71
მწამლა, მეგონა	73
შემზიბინებდეს იგი მე	74
იმ ცის ტრფიალს	75
*** (ის ეშხი...)	78
გთხივთ წაიკითხოთ ეს გულისყურით	79

Г 2
299.962.1—1

კ 431

რედაქტორი ო. შალამბერიძე
გამომც. რედაქტორი მ. ფოცხიშვილი
მხატვარი ნ. ლათაძი
მხატვრ. რედაქტორი ირ. ჯანაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი თ. მამფორია
კორექტორი ლ. სინარულიძე

* *

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 15.V.64 წ.
ანაწყობის ზომა 5,5X7.25
ქალაქის ზომა 70X108 1/32
სასტამბო თაბახი 5,63
საალრ. საგამომც. თაბახი 2,47
ტირაჟი 2000
უე 03693
შუკ. № 125
ფასი 15 კაპ.

* *

გამომცემლობა „ლიტერატურა და ხელოვნების“ სტამბა
თბილისი, პლახანოვის, 181
Типография издательства „Литература да Хеловнеба“
Тбилиси, Плехановский, 181